

Skýjapistlar sem birtust í hungurdiskahóp fjasbókar – aðallega árið 2014:

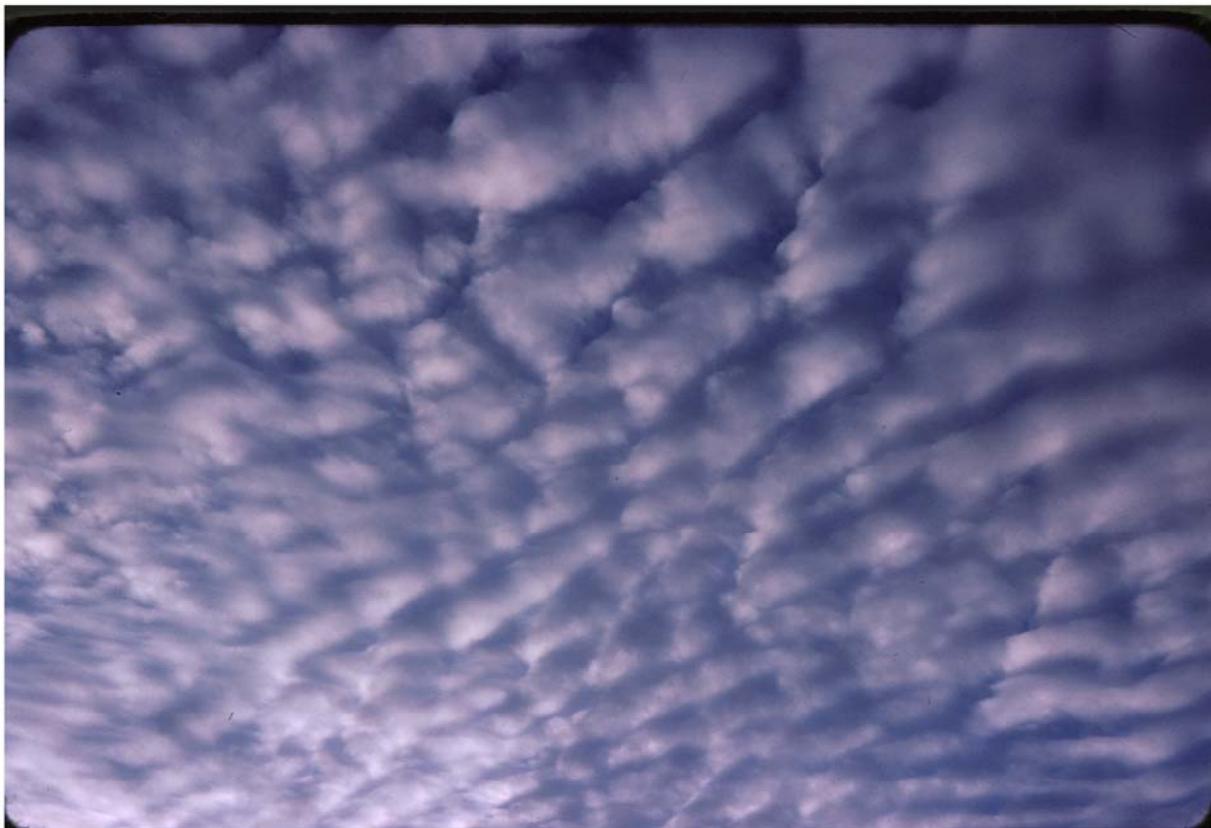
Skýið, 1: Sólin sekkur í grábliku skömmu eftir hádegi í desember 1971. Hvað það er sem fer á undan þeirri gráu er smekksatriði - ég tel það nú frekar til netjuskýja heldur en klósiga - en fornar myndir eru ekki bestar til skýjagreininga. Höfnin í Borgarnesi á miðri mynd - Grímshús skagar í átt til sólar - óbrunnið. Afgreiðsluhús flóabátsins stendur enn þegar myndin er tekin. Grenitréinu hafði verið plantað - en þess sér ekki stað.

Skýið, 2. Hér má sjá hin dæmigerðu netjuský (altocumulus perlucidus stratiformis). Vel sést hversu misþykk skýin eru. Úrkamusvæði nálgast úr suðvestri. Myndin er tekin úr rótum Hafnarfjalls í kringum jafndægur að hausti. Borgarfjörður í forgrunni, láglendar Mýrarnar eins og mjótt strik þar fyrir ofan, rétt sést í Borgareyjar lengst til vinstri auk sandeyrar. Trúlega sést þar á milli í þormóðssker.

Skýið, 3. Þessi mynd er tekin seint að kvöldi 29. júlí 1974. Kannski er það Eskiholtsflóinn í forgrunni - ég er þó ekki alveg viss. Horft er til Skarðsheiðar og Hestfjall er lengst til vinstri. Ský eru í tveimur haðum. Annars vegar má sjá mjóslegin netjuský [altocumulus lenticularis], linsur - afskaplega vinsælar sem viðfangsefni ljósmynndara. Það sem við sjáum er efsti hluti bylgna sem oftast eru vaktar af fjöllum í stöðugu lofti. Hvass vindur blæs í gegnum skýin en bylgjurnar sjálfar geta verið kyrrstæðar eða á hreyfingu. Oftast eru bylgjurnar síbreytilegar, en til að átta sig á því þarf gjarnan að fylgjast með þeim í nokkurn tíma. Bylgjurnar sjást oftast nefndar fjallabylgjur eða þyngdarbylgjur - en pistlahöfundur er í nokkur ár búinn að nota (til reynslu) sérvískulegt orð, flotbylgjur. Það venst vel en við látum ástæður þeirrar nafngiftar liggja á milli hluta hér. Hinsvegar (loksins kom að því) má sjá ský hylja hrygg Skarðsheiðar og, ef vel er að gáð, önnur í svipaðri hæð lengst til vinstri á myndinni, þau sem lengst eru í burtu eru e.t.v. yfir Botnsheiði, Hvalfelli eða Súlum. Við sjáum greinilega að Skarðsheiðarskýin verða til þar sem loft er að streyma yfir heiðina - þau myndast í uppstreyminu og eyðast trúlega hinumegin - en það sjáum við ekki. En hvað á að kalla þessi ský? Kannski flákaský (stratocumulus)? Eða eigum við að segja þokuský (stratus)? Beint upp af Mófellinu má sjá úfinn brúsk - er þetta kannski bólstraský (cumulus)? Síðasta tillagan er síst - en höfum þó í huga að bólstrar myndast ekki bara í vermikviku - heldur líka í aflkviku. Kannski er allt skýið að brotna? Ský eins og þau á myndinni eru mjög algeng. Skarðsheiðarskýið verður oft til þegar kólnar í norðaustanátt eftir bjartan dag - og leggst jafnvel kuldalega út eftir Hafnarfjalli eins og Borgfirðingar kannast vel við.

Skýið, 4: Önnur mynd af dæmigerðri nefþuskýjabreiðu (altocumulus stratiformis (perlucidus?)). Þau þekkja nú allir - er það ekki. Náskyld eru breiður af flákaskýjum og blikubólstrum. Sagt er að hægt sé að greina hvað er hvað með fingrareglunni svonefndu. Teygum hönd í átt að skýinu og athugum hversu marga fingur þarf til að þekja hvern möskva. Tveir til þrír fingur - eiga að þekja netjumöskva, fimm (allur lófinn) eða meira þýðir að um flákabreiðu er að ræða, nægi einn fingur á möskva eru blikuhnoðrar á ferðinni, þeir eru stundum kallaðir maríutása. Myndun svona skýja? Allt of langt að taka á svoleiðis. En - því miður er ekki hægt að nota fingrareglu á myndir - en trúið því - þetta er nefþuskýjabreiða.

Skýið, 5: Hér má sjá Hafnarfjall og olíutankana í Stóru-Brákarey. Yfir öllu er mikil skýjabreiða. Sú athugasemd stendur með myndinni að þetta séu blikuhnoðrar (cirrocumulus). Það er þá ansi þétt blikuhnoðrabreiða. En við verðum að trúá myndatökumanni - hann hefur trúlega athugað það - e.t.v. beitt fingrareglunni áðurnefndu á skýjamöskvana? Neðri skýin, þau á Hafnarfjalli - eru álitamál. Bólstar (cumulus), þokuský (stratus) eða flákaský (stratocumulus)? Sleggjudómur segir flákaský vegna þess að til hliðar sýnist sjá í meira - ótengt fjallinu. En - við þyrftum - eins og venjulega að vera á staðnum til að negla það niður.

Skýið, 6: Myndin er alls ekki tekin með ský í huga - í maílok 1976 við Akra á Mýrum, Hafursfell og fleira í baksýn. Ef maður tekur mynd og á henni sjást ský eru miklar líkur á að þau séu flákaský. En en mjög fáir fara út og taka mynd af flákaskýjum. En meirihluti skýja á þessari mynd eru flákaský (stratocumulus). Örfáir smábólstrar (cumulus humilis) sjást kannski líka (með góðum vilja) og hugsanlega tætt þokuský líka (stratus fractus).

Skýið, 7. Mynd tekin í Álftafirði í Norður-Ísafjarðarsýslu seint í júlí 1977. Súðavík er ekki langt hægra megin myndar. Upp af botni fjarðar má sjá two smájökla, „Lambadalsskarðsfönn“ (erfitt að segja þetta orð). Efri skýin eru netjuskýjarættar. Ætli við segjum ekki að þau séu flotbylgjugerðar. Mikil sunnanátt er frá jörð og langt upp fyrir skýin og myndar hún bylgjur yfir háum Vestfjarðafjöllunum, þar skiptast á upp- og niðurstreymi. Á fjöllum hvíla pikkföst flákaský (eða eru það bólstrar eða þokuský). Hvasst er þar sem skýin eyðast í niðurstreyminu rétt neðan fjallabruna. Nær er flákaskýjapylsa - ekki mjög hrein, en kannski er þetta önnur bylgja.

Skýið, 8: Enn meiri netjuský (þau myndast vel eins og áður er nefnt). Þessi mynd er tekin í júlí, einhvern tíma á árunum 1974 til 1977. Leirur Borgarvogar sjást vel á myndinni. Einnig má sjá efsta hluta Snæfellsjökuls við sjóndeildarhring til vinstri á myndinni. Netjuskýin eru ógegnsæ að þessu sinni (*altocumulus opacus*) en sýna jafnframt mikla bylgjulögun. Bjart er vestur yfir Snæfellsnesi, þar liggja úfin þoku-, fláka- eða bólstraský (frjálst val á gamalli mynd) í norðanáttinni yfir nesinu. Netjuskýin eru trúlega vestur- eða norðvesturjaðar á úrkamusvæði (skilum) talsvert fyrir austan myndatökustað. Margt fleira mætti segja - en af því að dagur er óþekktur yrði það skáldskapur að mestu. Það er þó þannig að skyjabakkar sem þekja mestallan himininn - en ekki sólsetursstað eru sérlega gæfir til mikilla litbrigða, ekki bara í sólarátt heldur líka í hvirfilpunktí og andsólarátt. Sé sjónarspil í sólarátt ætti alltaf að líta í andstæða átt líka - sé þess kostur. Eftirminnilegasta sólsetur sem pistlahöfundur hefur séð var einmitt við samskonar innsetningu himins og skýja sumarið 1970 (en engin myndavél var til staðar).

Skyið, 9: Þá er það gráblikan (altostratus). Myndin er tekin í Borgarnesi í þeim einkennilega mánuði, janúar 1977. Sólin nær sokkin í skýjabakkann. Gráblika er dropaský. Ef ískristallar rédu myndum við sjá aukasólin eða boga - ljósbrotn. Hér er jaðar á lægðakerfi á ferðinni. Líkega blæs vindur frá hægri til vinstri (úr vestri) í skýjunum, en norðaustanátt er við jörð. Ekki er vitað hvort blikan er enn að ganga upp eða hvort hún fór að hörfa - upplýsingar um dagsetningu liggja ekki fyrir. Í fjarska má sjá lítil ský, talsvert undir gráblikunni. Ekki sést hvort það eru smábólstrar (cumulus humilis) eða hrafnar (stratus fractus) - eða eitthvað annað. Þunnt íslag er á fjörum.

Skýið, 10. Ætli þetta sé ekki hinn dæmigerði flákaskýjabakki (stratocumulus undulatus(?)). Myndin tekin í Borgarnesi - dagsetning óljós. Það er óráð að velta vöngum yfir því hvað er í gangi (þótt auðvelt sé að búa til skáldsögu þar um). Skörp brún bakkans gæti tengst tilveru Hafnarfjalls sem á vinstri hlið myndatökumanns - en gæti líka verið eitthvað annað.

Skýið, 11. Af hverju er þessi mynd? Það var alla vega ekki verið að taka mynd af skýjunum 12. júlí 1975 (rigningasumar). Þarna má sjá stað sem heitir Brenna og er sérstakt stangveiðisvæði rétt neðan við ármót Þverár og Hvítár í Borgarfirði (maður á veiðum sést í fjarska). Bærinn í bakgrunni er Neðra-Nes og stendur handan Þverár. Þegar pistlahöfundur kom í fyrsta sinn í Brennuna, sumarið 1962, var enn veitt í net þar rétt neðan við - bakvið myndatökumanninn. Klapparlögn? - Nafnið rifjast upp síðar. Straumur Hvítár var harla ógnandi við klöppina. Árið 1975 var búið að taka upp allar alvörulagnir á þessu svæði. - En skýin á myndinni? Við köllum þau sennilega smábólstra (cumulus humilis) - eða jafnvel góðviðrisbólstra. Bak við þá eru sennilega netjuský (frekar en blika). Að sögn var norðvestanátt í háloftum þennan góðviðrisdag.

Skyið, 12. Þessi mynd er reyndar ekki í fókus - en sýnir samt nokkuð. Hún er tekin við félagsheimilið Brún í Bæjarsveit 9. ágúst 1973 (sæmilegt sumar - en afskaplega stutt til endanna, byrjaði eiginlega ekki fyrr en um 10. júlí). Hestfjall og Brekkufjall (fjær) fyrir miðri mynd. Aðeins sést í skafla Skarðsheiðar til vinstri. Það er rigning á allri mynd. Slíkt gefur aðeins two formlega flokkunarmöguleika - regnþykkni (nimbostratus) eða klakkaský (cumulonimbus). Við skulum nota þann fyrri. Meðfram Skarðsheiði Hafnarfjalli má sjá ljósara svæði, væntanlega skýjarof sem alengt er þegar hvass sunnanvindur blæs þvert á fjöllin. Á þeim situr hins vegar mikill þokukúfur sem rignir í að ofan. Við það magnast rigningen og nær hámarki rétt norðan við langás fjallanna - þá rignir tvöfalt meira við Mófellsstaði heldur en á Hvanneyri og sömuleiðis tvöfalt í Klausturtungu heldur en í Borgarnesi. Neðri skýin sem við sjáum eru þokuskýjarifrildi (stratus fractus - heita hrafnar, stratus fractus pannus - þar sem þau eru stök). Pannus þýðir tætla. Pannus-ský teljast til svokallaðra hjáskýja (accessory cloud) í flokkun alþjóðaveðurfræðistofnunarinnar. - Og ekkert af þessu í fókus.

Skýið, 13. Borgarfjörður í útsynningi. Einni hryðju er um það bil að ljúka - önnur á leiðinni - en er bjart á milli. Sólin er að hverfa á bakvið toppinn á næsta bakka þar sem kembir fram af éljaklakkanum, sennilega er steðjalögun á honum ef við gætum séð hann frá hlið (cumulonimbus incus). Neðar má sjá bólstra. Steðjinn er oftastnær úr ískristöllum og telst til hjáskýja í flokkunarkerfi alþjóðaveðurfræðistofnunarinnar. Pistlahöfundur vill, af sérvísku einni flokka steðjann til þess sem hann kallar áský (supplementary cloud í alþjóðakerfinu) enn ekki hjáský (accessory cloud) - en fáir taka mark á því. Því miður er allt of lítið vitað um hérlenda éljaklakka, líf þeirra, þróun og mismunandi gerðir. Það þyrfti að fá til þess flugvélar og mælingalið til að mæla og mæla og mæla.

Skyið, 14. Þetta eru blikuhnoðrar (cirrocumulus), sýnast örsmáir því þeir eru svo hátt uppi. Aðeins meira vafamál með neðra skýjalagið, vera má að hér séu líka blikuhnoðrar en gætu líka verið netjuský (altocumulus). Neðst til hægri má ógreinilega sjá í gráar þokuskýjatætlur, kannski hrafna (stratus fractus). Engar upplýsingar fylgja um það hvenær eða hvar myndin er tekin - nema hvað það er á 8. áratugnum.

Skýið, 15. Hér slær mjög þunnri bliku upp á vestur- eða norðvesturloft seint að kvöldi dags um 20. ágúst. Myndin tekin um miðjan áttunda áratuginn og er tekin á Uxahryggjaleið. Það er þverfell sem ber við himinn. Til hægri sér í Reyðarvatn. Blikan (cirrostratus) er svo þunn að hún sæist varla í fullri dagsbirtu. Í ljósaskiptunum er þó algengara að örþunnir klósigar birtist um stund - frekar en bлика. Þá má einnig sjá fleira, t.d. örþunn öskuský ættuð úr fjarlægum eldgosum. Fyrir utan silfurskýin auðvitað en þau sjást aðeins um stuttan tíma (um þrjár vikur) á sumrin - og þá við meira myrkur en er á þessari mynd. Neðar á myndinni eru stök grá fláka- eða netjuský - sennilega leifar af uppstreymi dagsins, en það vitum við ekki fyrir víst.

Skýið, 16. Klósigar - vatnsklær (cirrus uncinus). Myndin tekin seit í júlí annað hvort 1975 eða 1976. Allur uppsláttur þessi sumur endaði í rigningu - allur. Þeir allra glöggstu sjá að enda á skilti ber inn í myndina lengst til hægri - átti ekki að vera með - en það hefði verið betra. En - samt sýnir skiltið hvar myndin er tekin - þótt pistlahöfundí sé ekki ljóst hvort skiltið stendur enn nærri fjórum áratugum síðar. Vatnið er á kortum nefnt Hólsvatn - og á skiltinu gæti þess vegna staðið Kolviðarholt. Holt og vatn eru langt niðri á Mýrum, þar nærri sem afleggjari niður í Álftanes greinist frá Áltaneshreppshringleiðinni skammt vestan við Leirulækjarsel. Neðar á myndinni eru fáein netjuský og síðan flákaskýjabakki mjög lágt á lofti. Um krókaklósigann og fleira má lesa í gömlum (og góðum) pistli hungurdiska:

<http://trj.blog.is/blog/trj/entry/1185808/>

Skýið, 17. Blikuuppsláttur (cirrostratus) lágt á vesturlofti. Þokukúfur á Snæfellsjökli. Myndin tekin Borgarnesi í aprílþyrjun 1972. Einnig má sjá örþunn en dekkri skýjabelti sem virðast liggja um það bil þvert á blikuböndin. Erfitt er að ráða í út frá myndinni einni hvað þetta er - og ekki heldur ljóst hvort er lægra á lofti. Ætli við fórum nokkuð að giska á það - en minnumst þess að margt má sjá í sólarlaginu sem ekki sést annars.

Skyið, 18. Talsvert flókin staða á myndinni og auðvelt að fara villur vegar. Myndin sýnir vetrarútsýni yfir Litlu-Brákarey við Borgarnes fyrir miðjan áttunda áratuginn, höfnin þar er til vinstri. Sjá má að nokkur ís er á firðinum - og snjóföl á bryggju. Vel vaxnir bólstrar eru úti yfir Faxaflóa. Kannski hafa éljaklakkar verið á ferð - en einhvern veginn er tilfinningin sú að þeir séu þá um það bil búinir að vera. Gráu netjuskýin efst á myndinni gaðu verið leifar af dauðum klökkum (og heita þá altocumulus cumulogenitus). Svo sjáum við klósiga - og jafnvel bliku í fjarska yfir öllu saman. Vel má vera að hann sé að byrja að blása mótt blikunni, fyrstu merki um að þrýstifall suðvesturundan sé að búa til norðaustan- eða austanátt. En vel má vera að þessi útlegging myndarinnar sé misskilningur. Auðvelt er að búa til sögu út frá einni mynd - en erfitt er að vega sannleiksgildi hennar.

Skýið, 19. Hér má sjá rykþrunginn góðviðrisbólstur (cumulus humilis) - þó rykið sé af sömu slóðum og myndin var tekin - er það mun yngra. Það var 18. júní 1976 sem bólstraský dró fyrir sólu á Miðnesi í Borgarnesi. Því fylgdi auðvitað kaldur gjóstur - en sólin birtist fljóttlega aftur. Annars er aldrei að vita með þessa smábólstra - stundum leysast þeir upp jafnharðan og þeir myndast - eða í þá hleypur óðavöxtur - hvern á fætur öðrum.

Skýið, 20. Hér er næriþví staðalmynd af góðviðrisbólstrum (cumulus humilis) - en - en - satt best að segja eru þeir nokkuð bældir að ofan. Kannski eru þetta flákaský (stratocumulus) eftir allt saman. En góðviðrisbólstrabreiða í fjarska lítur út eins og eitt stórt flákaský (er það ekki?). Við skulum bara kalla þetta bólstra - við vitum hvort eð er ekkert um framhaldið. Varla hefði ljósmyndarinn verið að hafa fyrir því að mynda flákaský? En það er Litla-Brákarey við Borgarnes sem sést á myndinni.

Skýið, 21. Öruggt má telja að veðurathugunarmaður á Dynjandisheiði hefði kallað þetta þokuský (stratus) - seint í júlí 1977. Hvað sömu ský hefðu verið kölluð niðri á fjörðunum á sama tíma er allt annað mál. Þetta eru Hornataer - fjallatindarnir háu og fögru. Þókan sem hylur tindana veldur því að athyglín berst ósjálfrátt að smátriðum í landslaginu þarna um kring. Einkennileg landform á háheiðum Vestfjarða kalla á margar spurningar í höfði vitlítilla veðurfræðinga (séu þeir einhverjir).

Skyið, 22. Ljósmyndarinn segir að þetta sé snjóél en ekki þoka - rétt er að trúa því. Þá vitum við líka að skyið er éljaklakkur (cumulonimbus). Þetta er samt heldur slakur útsynningur (hið venjulega éljaklakkaveður) því logn er um allan sjó. Kannski er þetta eitt síðasta élið í einhverri syrpunni - hæðarhryggur - nú eða þá norðaustanátt um það bil að taka við. Skipið liggur við bryggju í Borgarnesi - ekki það síðasta sem þar kom en þegar hér er komið (á áttunda áratugnum) var stutt eftir af slíku.

Skyið, 23. Nú - hér sést ekkert sky, bara í brot af heiðum himni. Það komu margir bjartir dagar í janúar 1977 - einkennilegt veðurlag þann vetur. Myndefnið þekkja sjálfsagt flestir: Eldborg á Mýrum og Snæfellsjökull langt í fjarska - séð í vesturátt frá Grund í Kolbeinsstaðahreppi.

Skýið, 24. Það er bærinn á Hamri rétt ofan við Borgarnes (þar sem nú er golfvöllur). Hey sést í görðum sem þýðir að sláttur stendur yfir. Mikil sunnan- eða suðaustanátt er í lofti og myndar stóra bylgju yfir Skarðsheiði og Hafnarfjalli. Gluggi er í skýjahulunni þar sem niðurstreymi bylgjunnar er mest. Í honum má sjá vindskafin netjusky. Við verðum sennilega að kalla skýjabakkann stóra yfir Skarðsheiðinni flákasky - en komumst upp með að kalla það sem enn neðar er þokuský. Þessi þokuský eru þó ólík innbyrðis. Lengst til vinstri á myndinni (á austuröxl Skarðsheiðar) liggja þau bæld og flöt (- eigum við kannski þrátt fyrir allt að kalla þau flákasky) - en tætingsleg eru þau á efri hluta myndarinnar - þar er komið framhjá öldudalnum. Bylgjugluggar eins og þessi eru mjög algengir.

Skyið, 25. Myndin tekin um miðnæturbil nærri sumarsólstöðum rigningasumarið 1975. Hér má sjá glugga - í þetta sinn í niðurstreymi norðan Langjökuls. Windskafin netju- og flákaský eftir smekk - en líka tætt þokuský (hrafnar). Takið sérstaklega eftir hattinum mikla á Eiríksjökli - furðureglulegur frá myndatökustað að sjá. Hann er brekkubrún nærri Síðumúlaveggjum þar sem s-beygjurnar skemmtilegu voru á sínum tíma (horfnar 1975). Ætli við getum ekki talað um að loftið sé hrannað.

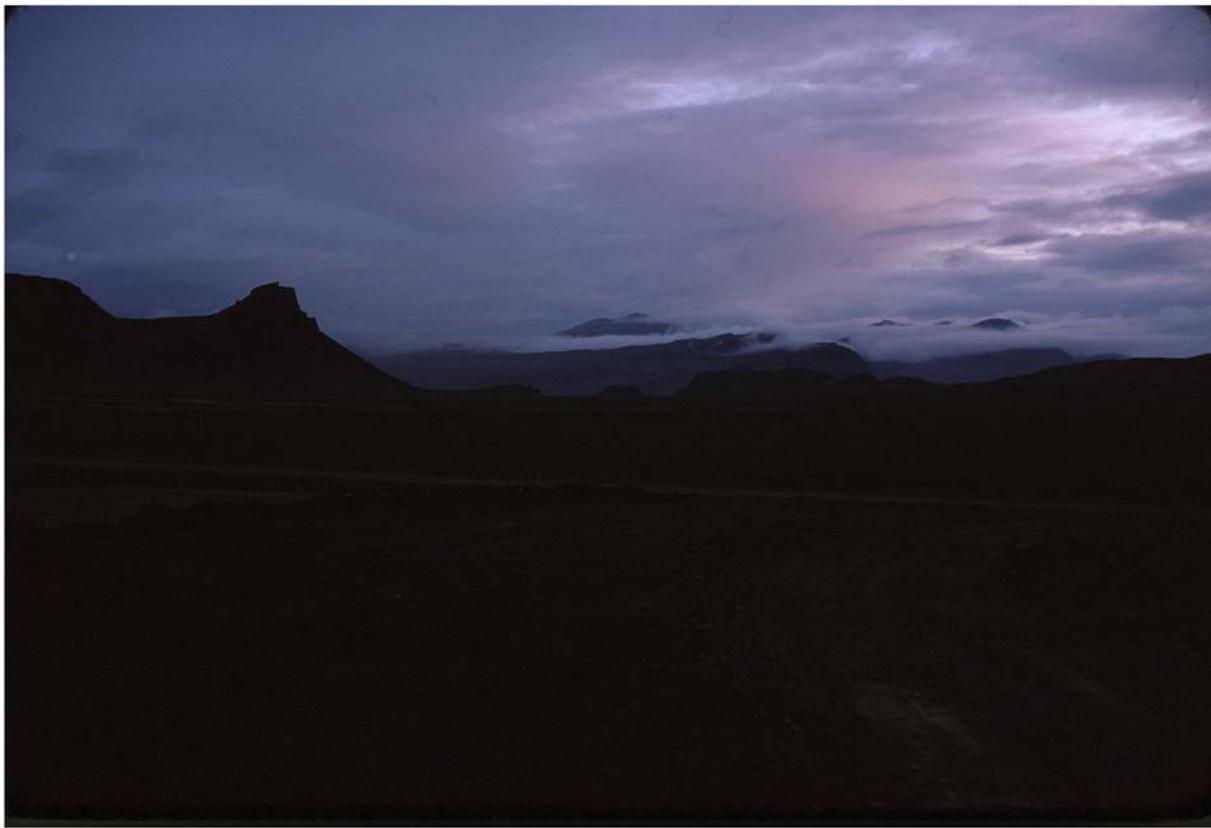
Skýið, 26. Kvöldflákaský (stratocumulus vesperanis) nærri Grindavík. Flákaský eru það - hvort það eru kvöldflákaský vitum við ekki alveg fyrir víst - slík eiga helst að hafa orðið til úr bólstrasafni dagsins. Myndin er tekin vestan Grindavíkur að hallandi kvöldi í júlí 1977.

Skýið, 27. Frostreykur á Borgarfirði er nú oft tætingslegri en á þessari skammdegismynd. Þessi sérkennilega gerð þoku er nokkuð algeng á firðinum - fari frost niður í -14 til -17 stig eða meir. Svo mikið frost hefur hins vegar ekki verið algengt á síðari árum. Það var í fádæma frosti milli jóla og nýjárs 1961 (28. desember) að pistlahöfundur sa bæði frostreyk og hungurdiska í fyrsta sinn (svo eftir væri tekið). Þykkur frostreykur þakti þá Borgarnes að mestu og íslummur voru á öllum vogum og víkum. Frostið í Andakilsárvirkjun mældist -22,7 stig þennan dag.

Skyið, 28. Góðviðris(?)bólstrar við Heiðarhorn á Skarðsheiði. Þetta eru greinilega bólstrar og veðrið viðist gott. En heldur kuldaleg er Heiðin - enda var myndin tekin 12. september 1975 - snemma í miklu (allt of miklu) kuldakasti. Í forgrunni er jökulgarðurinn mikli í Melasveit en hluta hans þarf að friða.

Skýið, 29. Hér eru mál nokkuð flókin. Myndin er tekin seint að kvöldi 18. ágúst 1975 við Hestflóa í Borgarfirði, vegurinn að veiðihúsini við Grímsá í forgrunni (fyrir þá sem sjá myndina vel). Hestfjall til vinstri, Tungukollur í Hafnarfjalli stingur sér upp úr þokuskýjum til hægri. Jú, þetta eru þokuský sem mynda þunnt lag í 500 til 600 metra hæð, ofar flákaský og netjuský. Flest að greiðast í sundur - en það er ágiskun. Menn eyða allt of litlum tíma í að fylgjast með kvöldskýjunum. Þar er flest með öðrum hætti en á daginn meðan sól er á lofti, m.a. ísun - vegna varmataps - ýmsar lóðréttar veltur sýna sig og svo má stundum sjá - eins og sennilega er á þessari mynd - loftið falla í stafi (ef svo má segja). Lóðrétt hringrás dagsins rofnar og þá geta orðið til (kvöld)þokuskýjabönd neðan í þeirri hæð þar sem sundur slitnar. - En ekki meiri ágiskanir í dag.

Skýið, 30. Dálítið flókið líka - og þó. Lágþrýstisvæði gerir vart við sig úr suðvestri. Klósigar efst á myndinni - síðan bлика (ætli þаð ekki) og neðst netjuský (frekar en flákaský). Þeir sem sjá svona uppslátt ættu að athuga farið á skýjunum - þаð er að segja hver vindáttin virðist vera í þeirra hæð. - Langoftast snýst vindáttin með sólargangi eftir því sem ofar dregur. Þótt bakkanum slái upp úr suðvestri leiðir nánari skoðun oft í ljós að norðvestanátt er á hæstu ský, vestan- og síðan suðvestan- neðar - en sunnan og svo um síðir suðaustan neðst. Myndin er tekin á veginum rétt neðan við Heiðarsporð í Holtavörðuheiði - framan við Krókalæki sýnist mér. Baulutindur til hægri. Þetta var í október 1978.

Skýið, 31. Ekki er skýið sérlega áberandi á myndinni - en það er samt þarna. Myndin tekin 30. júlí 1976 á Litlaskarðsfjalli í Stafholtstungum, horft er til Hreðavatns, Grábrókar og Baulu. Skúr er yfir neðanverðum Norðurárdal - þar með fullyrðum við að skýið sem við sjáum neðra borðið á sé skúraklakkur - að vísu vitandi það að ljósmyndarinn hefði ekki komið á staðinn hefði rigning verið samfelld þann daginn. Rigningasumarið 1976 var að vísu lítið annað á boðstólum - sérstaklega í ágúst.

Skýið, 32. Gráblika að taka við af bliku seint í júlí rigningasumarið 1975. Einnig má sjá bólstra - annað hvort þá síðustu með lægðinni á undan - eða þá það að úrkoma er byrjuð að falla meðfram Heiðinni - ekki vitum við það hér og nú. Skarðsheiði í bakgrunni, Hvanneyri næð. Er nokkuð meir um það að segja?

Skýið, 33. Skýið er ekki stórt - örstuttur strókur upp úr Öskurhólshver á Hveravöllum í júlí 1967. Ekki veit pistlahöfundur hvort strókurinn er orðinn til við kólnun vegna blöndunar - eða vegna þrýstifalls við op hversins. Langmest af hverareyknum á Hveravöllum er vegna hins fyrrnefnda - en ekki alveg víst með þennan. Svo er spurningin hvort hverinn hafi breyst í þessi 47 ár sem liðin eru síðan myndin var tekin? Þarna voru opin tvö.

Skýið, 34. Er bólstraskýjabreiða ekki öfugmæli? En bólstrarar 12. júlí 1975 (rigningasumarið) eru að renna saman í eina flákaskýjabreiðu [og enn síðar fer að rigna]. Hvítá í forgrunni, síðan Hvítárbakki, Bæjartorfan í bakgrunni. Ok, Eiríksjökull og fleiri fögur fjöll í baksýn. Þarna var ein af laxalögnum Stafholts - aflögð þegar myndin var tekin - og er það enn. Hún átti sér auðvitað nafn - en það kemur ekki upp í minnið meðan verið er að skrifa þennan pistil - er samt til á lager.

Skýið, 35. Tætt þokuský (hrafnar) koma sunnan að fyrir hornið á Hafnarfjalli, en fjallið hreinsar frá yfir Borgarnesi. Dæmigert landsynningshvassviðri á þessum slóðum þeytir upp strókum af sjónum. Hér berast þeir með vindinum þvert yfir fjörðinn. Mjög oft (en ekki alltaf) má sjá snúning í særokinu - nánast alltaf með sólfgangi (eins og í kringum háþrýstisvæði). Búa má til skýringar - en ekki endilega réttar. Jafnaðarvindur er yfir 15 m/s þegar særok eins og þetta hefst. Kannski lítilega meira í þess tilviki. Í 25 m/s landsynningi er særokið orðið nærrí samfellt. Myndin er tekin í hinum ofurhlýja fyrrihluta janúar 1973. Litla-Brákarey neðan við miðja mynd - og bryggjan í Borgarnesi til vinstri.

Skýið, 36. Hér má sjá þokuskýjabakka læðast in Patreksfjörð (innlögn) um miðjan dag. Myndin er tekin af Kleifaheiði. En þarna sjást líka góðviðrisbólstar yfir hálendinu sunnan fjarðarins. Ágætt dæmi um lagskiptingu - hlýtt landið (hitað af sól) getur haldið góðri blöndun - svo lengi sem kuldinn í neðra laginu nær ekki fjallahæð. - En bólstarnir eru samt aðeins bældir - sennilega er þriðja lagið þarna skammt ofan við.

Skýið, 37. Norðaustanátt að vetrarlagi. Hvort efri skýin eru netjuský eða gráblika er ekki gott að segja, en ljósmyndarinn segir að þetta sé vesturjaðar á illviðralægð við Austurland og að vindur standi hér af norðaustri. Kólguský yfir Hafnarfjalli - sem við verðum að stimpla í þokuskýjaflokkinn (eða hvað). Bjart er í suðvestri - en ef vel er að gáð má sjá bólstra langt úti á flóa. Myndin er tekin í Stafholtstungum í hinum erfiða janúarmánuði 1975 - en af einhverjum ástæðum getur ljósmyndarinn ómögulega frætt okkur á því hvaða bær það er sem ber við himinn - þrátt fyrir að hann þekki alla bæi á svæðinu. En þetta er vonandi bara tímabundin blinda.

Skyið, 38. Útsynningsél með skafrenningi á Seleyri við Borgarfjörð. Flest er harla óskýrt eins og vera ber, en ef vel er að gáð má sjá í bláan himin ofan við miðja mynd. Þar má einnig sjá eithvað sem trúá má að séu netjuský, orðin til úr efri hlutum éljaklakka - kannski fara þau fram úr klökkunum - nú eða sitja eftir þegar þeir ganga úr sér. Við sjáum einnig gráan vegg með bólstralagi til vinstri á myndinni - það gæti verið næsta él. Þegar horft er lengi á myndina er eins og élið dvíni og skýin sjást þá betur.

Skýið, 39. Ekki alveg með þetta á hreinu (erfitt að greina ský sem ekki er verið að taka mynd af). Ætli við köllum þetta samt ekki þokuský. Bólstar eru þarna einhvers staðar bakvið (sé horft lengi á myndina). En marga daga og mörg ský þurfti til að búa til Skaftafellsjökul (þetta er hann - er það ekki?). Myndin tekin 13. júlí 1974 - fyrir rétt fjörutíu (og átta) árum.

Skýið, 40. Einu skyin sem sjást á þessari mynd (sjást samt) eru hvítleitir blikuhnoðrar (klósigar?) eða netjuský - efst og svo lengst til vinstri á myndinni. Myndin tekin við Breiðamerkurlón 14. júlí 1974. Ætli það sé ekki eithvað stærra nú um mundir?

Skyið, 41. Hér eru aðallega netjuský á lofti - í mismunandi hæð að því er virðist. Kannski fylgja þau almennu góðviðri þann 31. júlí 1973. Sérlega kalt var í júní og fyrstu dagana í júlí, en síðan brá til mun betri tíðar og umskiptin minnisstæð. Myndin er tekin úr austanverðum Hallarmúla í Borgarfirði. Í fjarska má sjá jöklaröðina og fæina sveitabæi, þar á meðal Norðtungu - sömuleiðis sést í veiðihúsið á Guðnabakka. Kannski hefur ljósmyndarinn verið á leiðinni þangað.

Skýið, 42. Skarðsheiðin (sífellt ný) breiðir út faðminn nótt eina í júlí 1975. Kveldúlfur komin í flákaskýin efra, en þokuband í Brekkufjalli - gæti verið efra borð á sjávarlofti dagsins - alla vega er allt með kyrrum kjörum.

Skyið, 43. Flákaský yfir Hvítárnesi á Kili seint í júlí 1967. Flákaský eru algengust skýja á Íslandi - varla að dagur líði á þess að þau sjáist á lofti (kannski aðeins ýkjur það). Frægur reimleikaskáli Ferðafélagsins í forgrunni. Þar voru gerðar veðurathuganir sumurin 1937 og 1938, þær fyrstu reglubundnu á hálendi Íslands efir því sem næst verður komist.

Skýið. 44. Skýjahrannir yfir Borgarfirði 4. júlí 2014. Nú síðdegis voru sérlega glæsilegar skýjahrannir yfir höfuðborgarsvæðinu - slæðingur af lágskýjum en mikið af miðskýjum - í Borgarfirði voru lágskýín meira áberandi og skyggðu að mestu á það sem ofar var - en samt. Hvöss norðanátt var í lofti. Hrannað loft er síbreytilegt - úrvval af bylgjum og líka tætingslegum skýjum þar sem bylgjurnar brotna. Lítið til himins.

Skyið, 45. Við skulum kalla hvítu háskýin klósiga, en þau neðri er erfiðara að greina af mynd undir þróngu horni. Freistandi er að kalla þau bólstra, kannski orðna til í uppstreymi yfir hlíðum Kerlingarfjalla en þar er myndin tekin seint í júlí 1967. Þarna er greinilega talsvert um að vera - enda skíðaskólinn upp á sitt besta - er það ekki?

Skýið, 46. Hér þarf að horfa aðeins á myndina til að sjá hvíta klósiga á bláum himni - hálloftaröst á ferð(?). Brúin er yfir Hvítá í Borgarfirði - þar sem menn geta ekki alveg komið sér saman um hvort heitir Kljáfoss [1170 niðurstöður hjá frú Gúggli] eða Kláffoss [1050 niðurstöður hjá frúnni]. Menn geta ábyggilega æst sig hása yfir því hvort er - eins og algengt er með örnefni. [Skoðanir á fáu eru jafn einstrenginslegar]. Ætli pistlahöfundur halli sér [í sérvisku] ekki að orðmyndinni Kláfoss [8 niðurstöður hjá frúnni] - það væri eftir öðru - forn verkfæri klá(?) - kannski skylt klósigunum á myndinni og veðurskilyrði hafi verið svipuð þegar nafn var gefið í öndverðu ? [Tökum varlega mark á því].

Skýið, 47. Myndin tekin skömmu fyrir klukkan 19 í dag (mánudaginn 7. Júlí, 2014). Hér má sjá fjörbrot skúraskýs. Nokkrir myndarlegir skúraklakkar ruku upp yfir Suðurlandi í dag - þeir bráðgerðstu skiluðu þrumum (og kannski hagli). Það var ekki fyrr en seint síðdegis að skúranna gætti á austan- og innanverðu höfuðborgarsvæðinu og gekk ein þeirra framhjá aðalstöðvum hungurdiska um kl. 18 - skýið - reyndar meira en ein uppstreymiseining - fór til norðvesturs og uppstreymið leystist upp að mestu á 20 mínútum - en sjá mátti leifar þess fram undir klukkan 20 - þá í formi hárra klósiga - netjuskýa neðar og tættra þokuskýja enn neðar. Á myndinni er uppstreymingu um það bil að ljúka - ískristallar að falla út - þeir síðustu ná vart að mynda dropa sem komast alla leið til jarðar - enn vottar aðeins fyrir nýjum uppstreymiseiningum - (bólstrar) sem svo ekkert varð úr - en gömul hitahvörf utan við skýið að grípa utan um það og þar myndast klósigar, netjuský og þokutættlur. Allt hreinsaðist svo um kvöldið - og kl. 22 var nánast heiður himinn - séð úr skrifstofurými aðalstöðvanna. í austurátt voru fæein lágreist kvöldflákaský (en sú skýjategund á sér sérstakt númer í skýjalykli Alþjóðaveðurfræðistofnunarinnar.

Skýið, 48. Sami staður, nýr dagur, ný ský. Hér má sjá (eðal-)flákaský - algengustu ský á Íslandi - draga mjög vel fyrir sólinu - sérstaklega þegar þau þekja allan himininn eins og í dag, þriðjudaginn 8. júlí. Reyndar eru þau ekki alveg ein því sjá má þokuský liggja fram á lappir sínar yfir enda Akrafjalls. Ástæður fyrir bylgjunum í botni skýjanna geta verið að minnsta kosti þrjár - ekki gott að segja hver þeirra á við í dag - kannski fleiri en ein. Lóðréttur stöðugleiki og meðfylgjandi lagskipting kemur við sögu - ásamt vindi. Yfir Miðhálendinu mynduðust hins vegar þrumubólstrar - faldir innan í regnþykki sem lá yfir landinu norðanverðu. Nú síðdegis mældust meira að segja eldingar yfir Norðurlandi vestanverðu - en það er sjaldgæft.

Skýið, 49. Hér má sjá netjuský (alla vega heldur ljósmyndarinn því fram) - síðustu leifar skúraskýs sem aðeins nokkrum mínútum áður skilaði sinni skúradembu. Ljósmyndarinn heldur því líka fram að neðri skýin séu þokuský (tætlur) efst í lagi af sjávarlofti sem skúrin féll niður í (dálítið flókið) og ber fyrir sig skýjabelti í sömu hæð í Esju á sama tíma. Hann sýnir okkur hana e.t.v. síðar. Myndin er tekin á mánudaginn (7. júlí).

Skýið, 50. Regnþykki (nimbostratus) er ekki vinsælt hjá ljósmyndurum - enda sést oftast ekki til þess frá jörðu fyrir úrkomu, myrkri og öðrum skýjum. Þrátt fyrir það er þetta mjög algeng skýjaætt. Þegar rignir er annað hvort regnþykki yfir eða þá skúraský. Stöku sinnum rignir úr þokuskýjum - en það er oftast vegna þess að regnþykki er ofan þeirra. Þegar þetta er skrifaað rignir mikið í Reykjavík - en ekki er mikið af þokuskýjum - og bólstra er ekki að sjá - séu þeir einhverjir eru þeir alveg samgrónir skýjaþykkni sem rignir úr og faldir í því. Myndin sýnir því sennilega (nærri því örugglega) regnþykki - grátt og einsleitt. Af útlitinu einu mætti kannski halda að um grábliku sé að ræða - en rigningin afsannar það. Sé rýnt í smáatriði myndarinnar má sjá lítil ský sem eru neðar á himningum heldur en regnþykkið - ekki sést hvort það eru þokuský (líklegast) eða flákaský.

Skyið, 51: Fláka- eða bólstraský? Hér sjáum við ekki nægilega mikið af himninum til að við getum svarað því. Ljósmyndarinn segir að það hafi verið austnorðaustanátt (belgingur) þegar myndin var tekin - en má trúa því. Hafi svo verið eru þetta líklega flákaský - svona með smáhjálp að neðan. Í myndartexta segir 3. ágúst 1973 - en ljósmyndarinn segir þetta sömu dagsetningu 1974 - en misminni hans er margfrægt. Áin er Langá á Mýrum - Grenjar, Grenjadalur og Litla-Fjall í bakgrunni. Jeppinn? Hvað er verið að mynda?

Skyið, 52: Bólstraský - þeir sem vilja (hafa skáldskapargáfu?) geta líka séð ögn af netjuskýjum efst til vinstri á myndinni. Manni finnst samt einhver doði yfir bólstrunum - rétt eins og þeir búist ekki við að njóta frekari þroska. En hvað vitum við um það? Myndin er tekin 18. júlí 1975 og landslagið kunnuglegt - algengt viðfangsefni ljósmynda og málverka um miðja 20. öldina - en hefur ekki sést að ráði á síðari árum - rétt eins og Laxfoss sé dottinn úr tísku. Ljósmyndarar einbeita sér að löxunum sem fossinn er kenndur við - og veiðimönnunum. Mig minnir að það heiti Breiða (?) í ánni neðan fossins þar sem myndir eru nú teknar - oft er hún veiðileg, jú, en varla eins myndræn og fossinn. En enn eru teknar myndir af Baulu, Grábrók(u?), Hraunsnefsöxl, Hreðavatnsskála og Bifröst.

Skyið, 53. Góðviðrisbólstrar og talsvert hærri netjuský í bakgrunni. Myndin tekin 12. september 1975. Nýlegt hret hefur skilið eftir snjó ofarlega í Skarðsheiði. Menningarsetrið og kirkjustaðurinn Leirá í forgrunni. Þarna má líka sjá Skarðshyrnu, Heiðarhorn og Snók (sem mun víst eiga fleiri nöfn).

Skýið, 54. Gráblika (altostratus) yfir Borgarvogi seint í september 1979. Rjúpnahópurinn sést ekki en eyjarnar á veginum sjást vel. Enginn virðist muna hvað þær heita allar saman - nema auðvitað Grjótey, Þursstaðaey og Þursstaðahólmi. Sjá má bæinn að Þursstöðum í fjarska til vinstri og svo Rauðanes nær miðju. Granastaðir og Hrafnaklettur nær. Ískyggilega kalt var í september 1979 - svo kalt að orðrómur sem borist hafði frá Ameríku um yfirvofandi ísöld fór að verða trúlegur. En - það hlýnaði verulega í október.

Skýið, 55. Flest annað en það sem verið var að taka mynd af vekur athygli á þessari mynd. Mælireitur Veðurstofunnar er í forgrunni - fljótt á litið hefur hann ekki breyst svo mikið síðan myndin var tekin (sjálfvirka mæla vantar þó). Handan Kringlumýrarbrautar er annað uppi á teningnum. Ætli skurðgrafan sé ekki að vinna í grunni „nýja“ Morgunblaðshússins - engin Kringla - enginn Verslunarskóli. En lítum á skýin. Flákaský í fjarska eru mest áberandi - svo virðist hvítleit bлиka þekja himinblámann - sé rýnt í fjarskann norðan við Hengil grillir í það sem sýnist vera stórt skúraský - nema hvað þetta er í raun og veru gosmökkur Heklu - myndin er nefnilega tekin 18. ágúst 1980 - á öðrum degi gossins stutta. Svo hittist á að pistlahöfundur var vakt allt gosið - mætti á fyrstu vakt raðarinnar á fyrstu klukkustund gossins - þetta var mjög minnisstæð vaktaserí - svo var ætlunin að fara og líta á það - en þegar síðustu vaktinni í röðinni lauk var gosið búið.

Skýið, 56. Eftir góða og bjarta byrjun dags var nú komið vel fram yfir hádegi. Bliku sló upp á vesturloft - og hann fór að verða úrkomulegur - en samt var engin almennileg lægð á ferð. Þannig er það í rigningasumrum - það þarf ekki einu sinni heiðarlegar lægðir til þess að hann fari að rigna. Á myndinni má sjá hin þjóðlegu flákaský koma inn yfir Borgarfjarðarhérað - gráblikan er ofan við. Svo má sjá að hryggir vesturfjalla eru huldir af rennilegum þokuskýjum. Skyldi þar vera farið að ýra? - eða er þetta kannski norðanátt - nei varla á þessum degi, 12. júlí rigningasumarið 1975. Myndin sýnir bæina á Flóðatanga (til vinstri) og Melkoti (til hægri) í Stafholtstungum. Á þessum sérlega fallegu slóðum er jafnvægi mest í Borgarfírði og finnst best með því að leggjast flatur í blómabreiðuna á eyrinni.

Skýið, 57. Efri skýin (þau hvítleitu) eru trúlega netjuský (altocumulus) en þau neðri (lengra í burtu á myndinni) eru flákaský (stratocumulus). Myndin er tekin af veginum yfir Möðrudalsfjallgarða 15. júlí góðviðrasumarið 1974 - fyrir 40 árum. Skyldi eitthvað hafa grænkað á þessum slóðum síðan?

Skyið, 58. Góðviðrisbólstrar svífa yfir Stafholtstungum og Þverárhlið í Borgarfirði 12. júní 1976 (að sögn ljósmyndara). Hærra á lofti sést í klósiga eða þá há netjuský - erfitt er að greina á mynd hvort er. Svo má e.t.v. með góðum vilja sjá bliku lágt á norðurloftinu. Bærinn er Norðtunga og þar stendur enn hengibrúin sem nú er orðin sýningargripur. Hún var komin úr notkun þetta fræga rigningasumar. Rigningarnar sumarið 1976 fóru hóflega (en af ákveðni) af stað en ágerðust síðan með miklum þunga og náðu hámarki í kringum norræna veðurfræðingamótið seint í ágúst - en norrænir vatnafræðingar héldu einnig þing hér á Íslandi um sama leyti. Flæddi þá um alla flóa í Borgarfirði í nokkrar vikur. Af þinginu er kynning á niðurstöðum rannsóknaborana á Grænlandsjökli mjög minnisstæð - bæði fyrir þær gríðarsnöggum veðurfarsbreytingar sem þar birtust svart á hvítu - en líka eftir að hyggja fyrir hálfgert sveiflugreiningafylleri (afsakið orðalagið margfaldlega) sem fylgdi með. Spáðu menn djarft um veðurfar næstu áratuga á grundvelli þessa - æ. Okkur óreyndum fannst mikið til um spádómana (sem engin getur nú munað - og enginn vill muna). Minnisstæður er einnig leki úr bensíntanki bifreiðar pistlahöfundar sem fyrst varð vart við sama dag á bílastæði utan við aðalbyggingu Háskóla Íslands. Regntímanum lauk síðan eftirminnilega á höfuðdaginn sjálfan - þegar norrænir höfðu snúið til síns heima. Þá fannst manni að veðurlag á norðurhveli hafi skipt um stefnu og aldrei orðið samt síðan. [Látum tilfinningar nú ekki hlaupa með okkur í gönur].

Skyið, 59. Hér má sjá hvít ský hátt á lofti. Ljósmyndarinn talar um bliku- eða blikubönd - en eftiráskýrandinn telur að um klósiga sé að ræða. Svo vill til að einnig er til mynd tekin í hina áttina á sama tíma - sést sennilega á hungurdiskum síðar - en hún leysir ekki úr deilu þróskublesanna. En myndin - sem er hrikalega undirlýst (var í tísku í nokkra daga 1975 og 1976) - er tekin snemma í september fyrrnefnda árið. Hér má sjá gömlu Norðurárbrúna (við skrifum stórt N sem virðingarvott við hana). Hún stóð ekki mikið lengur en þetta. Virtist á hafa staðið að eilífu í huga ungra manna en var samt aðeins 64 ára þegar þetta var - byggð 1911. Á síðustu árunum var hún kölluð farartálmi - því bílstjórar margra stórra bifreiða þurftu að stöðva áður en halddið var á á brúna - leggja varð hliðarspeglar að síðum. Ef vel er leitað má e.t.v. enn finna glerbrot í ánni. En lognið er óminnilegt - líkur á logni í sólskini um miðjan dag á þessum slóðum eru þó mun meiri þegar kemur fram í september heldur en á höfuðtíma hafgolunnar í maí og fram eftir ágúst. Munaðarnes og Baula speglast í ánni, bærinn Hlöðutún er til hægri.

Skýið, 60. Myndin er tekin nærri miðnætti um sólstöður sumarið 1975. Lágskýjahulan er mjög rofin - en samt sést ekki svo heitið geti í netjuskýabylgurnar ofan við - en þær eru trúlega þarna. Undir eru fláka- og/eða þokuský mest áberandi. Sjá má neðri hluta Skarðsheiðar og Hesfjall þar frama við. Ef farið er í smáatriði má sjá að Skarðsheiðin er ljós, Hesfjall dökkt, en landið þar framan við (á myndinni), Heggstaðaholtin eða borgirnar eru ljósar. Þessi ljósa rönd nær um myndina þvera -. Svæðin eru ljós vegna þess að þau endurkasta ljósi himinsins - kannski er skýlítill rönd milli flákaskýabylgunnar, en hlíðar Hesfjalls horfa annað. Við sjáum líka að mjög ljós rönd er nærri Skarðsheiðinni - þar ofan við gæti líka verið gat í skýjahulunni. Allra ljósast skín þó af líparítinu í Mófelli. Að sögn ljósmyndara var áttin af austri eða suðaustri - sennilega af suðaustri í lofti (?). Skáldskapur?

Skýið, 61. Bólgin flákaský yfir Patreksfirði í júlí 1977. Ef einhvers staðar sést úrkoma úr skýjum sem þessum neyðumst við til þess að breyta greiningunni og kalla þau annað. Við þolum kannski einn og einn súldardropa (eða kornsnjó) - en alls ekki meir. Um leið og súldin byrjar að bleyta - verður skýið að heita þokuský og ef það eru dropar verðum við að halla okkur að bólstrunum. Hugsanlegt er að einhverjir dropar komist í gegnum flákaský úr yfirliggjandi regnþykki - en sjáist það ekki eða hafi það ekki sést - er það ekki. Við búum ekki til ský sem við sjáum ekki - ekki þegar verið er að fylla út eyðublöð - við getum svosem sagt hvað sem er í tilgátuskyni - eða fært það með öðrum skáldskap í dagbækur okkar - en eyðublaðaskáldskapur er alvarlegra mál - eða er það ekki?.

Skýið, 62. Skúraský (cumulonimbus), skúraklakkur. Flestir regnbogar sjást í tengslum við skúraský - en þó ekki allir. Þessi sást vestur á Mýrum í júlí kuldasumarið 1979. Þegar kalt loft sest að yfir landinu að sumarlagi - og vindur er hægur verða til óskaskilyrði fyrir síðdegisskúrir - nú eða jafnvel samfellda rigningu.

Skýið, 63. Sést ekki vel á myndinni - en allt bendir til þess að um skúraský sé að ræða - þéttir, stórir dropar. Kunnugleg mynd af malarvegum landsins [úr bókinni Hið sanna Ísland] - tekin vestur á Mýrum í júlídembu kuldasumarið 1979.

Skýið, 64. Fókus er ofmetinn. Skýin eru flákaský (hvað annað) en annars má sjá særrok á Hvammsvík í Hvalfirði - og gamla malarveginn - sem þarna var kominn niður í fjöruna hjá Skeiðhól. Upp úr þessu (16. júlí 1975) fór maður að verða dálítið hugsi yfir því að vegir straujuðu allar fjörur landsins - þær hugsanir hafa síðan haldið linnulítið áfram. Eignumst eitt - en látum annað í staðinn. Skýið, 65. Bólstraský í suðurhlíðum Snæfellsjökuls. Það mætti sjálfsagt skrifa ritgerð um þetta einmana ský. En það er orðið til við uppstreymi í sólaryl. Kannski í skjóli frá norðanáttinni til beggja handa jöklusins. Taka má eftir því að það situr ekki á jöklinum sjálfum - hann hrindir þeim frá sér í þessari stöðu (oftast elskar hann skýin hins vegar). En flestir sem líta á myndina taka einmitt fyrst eftir jöklinum - en síðan tekur hjarta sumra þeirra fortíðarkipp við að líta bensínstöð BP á Búðum. Bensínstöðvum hefur nú fækkað svo að vangaveltur hljóta að verða til um það hvort hætt sé að nota bensín á bíla - alla vega þarf að keyra lengra og lengra eftir því á landsbyggðinni. Þannig var það ekki sumarið 1972 þegar myndin var tekin - ekki voru sólskinsdagarnir margir það summar - var þó ekki alveg sólarlaust - en ósköp var hitinn lengst af lágor - ekki var viðlit að finna hann í sólinni nema í skjóli sunnan undir vegg.

Skýið, 65. Bólstur (eða kannski þokuský) við Snæfellsjökull sumrið 1972. Fyrir 3 dögum (10. ágúst) mátti hér á hungurdiskum líta mynd af Snæfellsjökli - og litlu skýi yfir suðurhlíð hans. Sagt var að þar færí bólstraský. Mynd dagsins er tekin rúmri klukkustund síðar og sýnir „sama“ skýið - frá öðru sjónarhorni. Sama skýið er það auðvitað ekki - ský eru ekki hlutir - heldur sýnilegur hluti sibreytilegs og miklu staerra hrингrásarferlis - alltaf gott að minna sig á það. - En það er á sama stað og nær örugglega orðið til á sama hátt og það fyrra. Hér virðist að alveg eins megi kalla það þokuský - en við erum ekkert að breyta fyrri greiningu og hlustum ekki á eitthvað þokuhjal á svona björtum degi. En dæmigert er að uppstreymi eigi sér stað yfir hlíðum. Hér getum við ekki verið alveg viss um hvort það stafi af því að vindur kemur annars staðar að og lendir á hlíðinni - eða þá hvort uppstreymið er algjörlega orðið til í sólaryl í hlíðinni sjálfri. Ja, hérla. Heldur djúpar vangaveltur yfir mynd sem tekin er á einum af sárafáum sólardögum rigningasumarsins 1972.

Skýið, 66. Mikill og dökkur flákaskýjabakki við hornið á Hafnarfjalli í suðaustanátt. Fjallið hreinsar til og veitir þar með sýn til miklu hærri skýja, blikuhnoðra sem hljóta að liggja mjög hátt því mynstrið - bæði hnoðrar og bylgjur - er svo fingert - vonandi sést það á þessu afriti myndarinnar. Af einhverjum ástæðum getur ljósmyndarinn dagsetningar ekki. Birtan er þó þannig að sólin gæti verið einhvers staðar lágt á lofti við miðja mynd - sé svo er ekki um sumarmynd að ræða - kannski apríl? Aðeins sést í þak Bifreiða- og trésmiðju Borgarness í Stóru-Brákarey neðst til vinstri á myndinni - og hornið á Hafnarfjalli líka - ekki þar fjarri sem veðurstöð vegagerðarinnar er nú.

Skyið, 67. Ljósmyndarinn talar um bliku- eða blikubönd - en eftiráskýrandinn telur að um klósiga sé að ræða. Kallast á við myndina sem fékk nafnið „skyið, 59“ og birtist á hungurdiskum 26. júlí s.l. enda tekin á sama tíma - en í hina áttina. Ljósmyndarinn stendur við vesturenda brúar yfir Norðurá í Stafholtstungum og horfir í átt að Skarðsheiði, 5. september árið 1975 - grunlítill um yfirvofandi kuldatíð. Eins og sjá má er myndin tekin á undirlýsingarskeiðinu mikla [það móttí reyna það líka] - myrkur er um miðjan dag.

Skyið, 68. Hér má sjá flákaský - ljósmyndarinn segir þau orðin til úr góðviðrisbólstrum dagsins. Enn ofar má sjá hvíta klósiga. Undirlýst myndin er tekin af Hesthálsi 12. september 1975 - snemma í miklu kuldakasti þess mánaðar. Degi er farið að halla. Snjór er niður í miðjar hlíðar Skarðsheiðar.

Skýið, 69. Við skulum kalla þetta góðviðrisbólstra, en ljósmyndarinn segir okkur að skúraský hafi verið rétt hægra megin við myndina og fleiri slík bak við hann. Ofar eru vindskafin netjuský. Þennan dag (30. júlí 1976) var flatur hæðarhryggur fyrir vestan land og mjög hvasst í háloftum - reyndist vera undirbúningur fyrir hinn afbrigðilega blauta ágúst þetta ár. Eftirminnilega blauta satt best að segja. Norðurá sést hlykkjast um Stafholtstungur neðanverðar en þegar kom fram í ágúst bólgnandi hún yfir bakka sína. Skarðsheiðin í baksýn - með þó nokkrum snjó. Myndin er tekin ofan af Litlaskarðsfjalli - á svokölluðu múlaskeiði ljósmyndarans.

Skýið, 70. Skýin eru auðvitað aukaatriði á þessari mynd - en samt. Þetta eru bólstraský - og á milli þeirra sést trúlega í netjuský sem orðin eru til úr eldri bólstrum. Eldri, segjum við, líftími hvers bólsturs telst í mínútum. Það tekur því varla að tala um tugi í því sambandi. - En nýir rísa ákaft upp í stað þeirra sem annað hvort fletjast út við hitahvörf - hvar sem þau nú eru ofan við - nú, eða leysast einfaldlega upp vegna innblöndunar niðurstreymisloftsins á milli þeirra. En það sem ljósmyndarinn var að taka mynd af (þann 22. júlí árið 1974) er skriðufarið eftir skriðuna miklu sem féll við Arnþórsholt í Lundareykjadal 20. október 1965 - eftir ákafar rigningar og hvassviðri sem þá gengu - sumir segja að hafi verið tengdar leifum fellibylsins Elenu. Skriðan við Arnþórsholt fór inn á gólf íbúðarhússins og eyðilagði fjárhúsin og dráttarvél. Aldeilis óvenjulegir vatnavextir voru víða um landið sunnan- og vestanvert þessa daga með skriðum, vegarskemmdum og brýr skemmdust og féllu. En myndin er sum sé tekin tæpum 9 árum eftir þessa atburði - en nú eru árin orðin 49 og langt síðan ritstjórinн hefur litið á skriðufarið mikla.